

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 77/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Vodohospodársky rozvoj a výstavba, a. s., Nábřežní 90/4, Praha, Česká republika, IČO 47 116 971, zastúpenej advokátkou JUDr. Kvetoslavou Živčákovou, Bratislavská 61/68, Šamorín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 215/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Vodohospodársky rozvoj a výstavba, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Vodohospodársky rozvoj a výstavba, a. s., Nábřežní 90/4, Praha, Česká republika, IČO 47 116 971 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Kvetoslavou Živčákovou, Bratislavská 61/68, Šamorín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 215/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2.1 Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je právnickou osobou so sídlom v Českej republike, ktorá bola na území Slovenskej republiky neúspešným účastníkom verejnej súťaže, v dôsledku čoho podala 25. októbra 2017 na krajskom súde žalobu o preskúmanie rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie č. 13831-9000/2017 z 21. septembra 2017. V rámci konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 5 S 215/2017 podala sťažovateľka celkovo dve sťažnosti na nečinnosť zákonnej sudkyne podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré boli podpredsedom krajského súdu v jeho listoch sp. zn. 1 Spr 94/2019 z 31. mája 2019 a sp. zn. 1 Spr 221/2019 zo 4. novembra 2019 vyhodnotené ako opodstatnené.

2.2 Sťažovateľka k postupu krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré trvá 27 mesiacov, zhrnula: *„Keďže konaním Krajského súdu v Bratislave pretrváva právna neistota sťažovateľa už viac ako dva roky, sťažovateľ sa dôvodne obáva, že o jeho návrhu už nemôže byť rozhodnuté spravodlivo resp. rozhodnutie, ktoré bude vydané po uplynutí tejto dlhšej doby už nebude mať tie účinky, ktoré by malo, keby bolo vydané v primeranej lehote.*

V priebehu týchto dvoch rokov Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka už predmetnú súťaž zrušilo, a to dňa, 07.12.2018, čiže účinky v prípade vyhovenia sťažovateľovmu nároku, by už nemali na pôvodnú súťaž žiadny dosah a tak konanie, ktoré bolo namietané ako netransparentné zo strany sťažovateľa sa môže znovu opakovať. Rozhodnutie sťažovateľ legitímne očakával v primeranej lehote. Toto rozhodnutie súdu bolo pre neho dôležité aj pre jeho ďalšiu činnosť, keďže základom jeho podnikateľskej aktivity sú štátne zákazky. Sťažovateľ svojou žalobou poukazoval na diskriminačné podmienky verejnej súťaže a domáhal sa transparentnosti verejnej súťaže. Ak by bolo rozhodnutie súdu vydané počas trvania predmetnej verejnej súťaže, sťažovateľ by sa mohol v prípade svojho neúspechu obrátiť na Najvyšší súd SR. Tým, že o žalobe nebolo doteraz rozhodnuté, mal vyhlasovateľ verejnej súťaže možnosť zákazku zrušiť, aby sa tak vyhol akýmkoľvek následkom podania tejto žaloby, čím sa sťažovateľ ocitol v nevýhode...“

3. Sťažovateľka v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„/1/ Základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie záležitostí v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/215/2017 porušené bolo.

/2/ Krajskému súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5S/215/2017 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

/3/ Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.800- € (slovom: päťtisícosemsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

/4/ Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť trovy konania v sume 354,- € (slovom: tristopäťdesiat štyri eur) podľa § 11, odsek 3 vyhlášky 655/2004 Z. z do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

4. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. S účinnosťou od 1. marca 2019 upravuje konanie pred ústavným súdom zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, rovnako tak aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy, obdobne tak aj čl. 6 ods. 1 dohovoru v relevantnej časti ustanovujú imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

11. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02,

I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva/práv, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02). Ústavný súd teda poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie predmetného základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (rozsudok ESLP vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05)].

12. Ak teda v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v rovnakom rozsahu aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pri tom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05).

13. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 66/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 61/03, I. ÚS 92/03, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama

osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

14. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať (porov. rozsudky EŠLP vo veci Libanský proti Českej republike či Králiček proti Českej republike), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011). Teda zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, resp. pred orgánom, ktorý je nositeľom verejnej moci, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15.1 Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup

súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04).

15.2 V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

III.1 Právna a faktická zložitosť veci

16. Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec spadá do pôsobnosti správneho súdnictva, ktoré predstavuje bežnú agendu krajských súdov, a nemožno ju považovať za skutkovo či právne zložitú.

III.2 Správanie účastníka konania

17. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, ústavný súd nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by bolo možné pričítať na vrub samotnej sťažovateľke.

III.3 Postup krajského súdu v napadnutom konaní

18.1 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky v napadnutom konaní, bol postup krajského súdu.

18.2 Vychádzajúc z postupu krajského súdu v napadnutom konaní, ústavný súd konštatuje, že návrh sťažovateľky bol doručený krajskému súdu 25. októbra 2017. Následne krajský súd v napadnutom konaní postupoval od 22. novembra 2017 do 29. októbra 2018 podľa § 106 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov a v rámci tejto doby doručil Úradu pre verejné obstarávanie ako žalovanému

sťažovateľkou podanú žalobu a následne ďalšie vyjadrenia účastníkov konania (repliku a dupliku). Krajský súd svojím uznesením č. k. 5 S 215/2017-221 zo 16. februára 2018 zamietol návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku podanej žaloby a ďalším uznesením č. k. 5 S 215/2017-249 zo 7. decembra 2018 nevyhovel návrhu na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie. Teda je možné konštatovať, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v priebehu roka 2018 plynulo. V priebehu roka 2019 sa v postupe krajského súdu v napadnutom konaní vyskytli viaceré obdobia nečinnosti (ako to vyplýva z písomného vyjadrenia podpredsedu krajského súdu sp. zn. 1 Spr 94/2019 z 31. mája 2019), keď bol krajský súd od 7. decembra 2018 vo veci nečinný v trvaní šiestich mesiacov a v priebehu roka 2019 sa konalo jedno pojednávanie, a to 10. decembra 2019. V priebehu roka 2019 bol krajský súd v napadnutom konaní nečinný, nepostupoval plynulo a len sporadicky vykonal úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Na druhej strane je však potrebné vziať do úvahy, že verejný obstarávateľ zrušil v decembri 2018 verejnú súťaž, pre neúspech v ktorej podala sťažovateľka žalobu na krajskom súde. Vzhľadom na to je teda aktuálne otázna dôvodnosť vedeného konania, keď vecne jeho predmet odpadol, v dôsledku čoho bola „*de facto*“ odstránená právna neistota sťažovateľky, aj keď napadnuté konanie nie je v čase podanej ústavnej sťažnosti skončené (so situáciou, ktorá nastala, sa bude musieť krajský súd procesne vyrovnat').

18.3 Ústavný súd teda uzatvára, že s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania v trvaní dvoch rokov, ako aj vzhľadom na to, že v dôsledku zrušenia verejnej súťaže verejným obstarávateľom bola právna neistota sťažovateľky už v čase podania ústavnej sťažnosti fakticky odstránená (postup obstarávateľa pri zadávaní zákazky už nie je možné ovplyvniť v prospech sťažovateľky), nemožno v napadnutom konaní uvažovať o takých priet'ahoch, ktorých intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv. K uvedenému záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovacu prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorých dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. rozsudok ESĽP vo veci Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999, body 58 a 69, rozsudok ESĽP vo veci Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66). V dôsledku tohto záveru ústavný súd

podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť pre porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní ako zjavne neopodstatnenú.

19. Na záver ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu